

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului
privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele
fizice ce desfășoară activități independente

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente (în continuare - *proiect*) este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în comun cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare - *IP ODA*).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Începând cu 01 iulie 2023, activitatea de comerț cu amănuntul la tarabe, teșghele, tonete, în chioșcuri (gherete), pavilioane și din autovehicule, precum și comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone, cu condiția respectării cerințelor sanitar-epidemiologice privind depozitarea, păstrarea și comercializarea lor, nu va mai fi admisă în baza patentei de întreprinzător, urmare a intrării în vigoare a modificărilor corespunzătoare efectuate în Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător. Această schimbare va avea impact asupra titularilor de patente, care vor trebui să treacă la un regim fiscal nou. La data de 31.12.2022, la Serviciul Fiscal de Stat, erau înregistrați cca. 4,800 titulari ai patentei pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul.

În acest sens, pentru titularii patentelor de întreprinzător pentru activitățile menționate supra, în calitate de alternativă, legislația fiscală reglementează regimul de activitate independentă - activitate desfășurată de către o persoană fizică rezidentă, fără a constitui o formă organizatorico-juridică.

Totodată, tranziția titularilor de patentă pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul către regimul de activitate independentă, reglementată conform art. 69⁶-69¹³ din Codul fiscal, implică anumite cerințe suplimentare, care nu sunt prevăzute la moment pentru cei care desfășoară comerț în baza patentei de întreprinzător.

Aceste cerințe, în special, presupun utilizarea aparatului de casă și control, precum și alte elemente conexe acestei activități care implică cheltuieli suplimentare.

Sprijinirea persoanelor care, la data de 31.12.2022 erau titulari de patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul, prin compensarea unor cheltuieli suportate în legătură cu inițierea activităților independente, conform art. 69⁶-69¹³ din Codul fiscal, poate încuraja desfășurarea activităților în afara regimului de patentă.

Această măsură de sprijin ar putea reduce barierele financiare și ar încuraja titularii de patentă să se conformeze cerințelor fiscale. Astfel, ei ar achiziționa aparate de casă și control necesare desfășurării activităților de comerț, îmbunătățind calitatea serviciilor oferite și creând un mediu de afaceri mai competitiv, ceea ce va permite o mai bună supraveghere și un control asupra activităților comerciale, asigurând respectarea normelor și regulamentelor în vigoare.

Acești antreprenori reprezintă o parte importantă a economiei și contribuie la dezvoltarea sectorului comerțului cu amănuntul. Prin compensarea cheltuielilor legate de inițierea activităților independente, Guvernul poate asigura un mediu mai favorabil pentru acești antreprenori, încurajându-i să continue și să-și dezvolte afacerile în afara regimului de patentă de întreprinzător.

Sprijinirea persoanelor care dețin patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul prin compensarea cheltuielilor inițiale ar contribui la promovarea dezvoltării economice și la reducerea inegalităților sociale, oferind oportunități egale pentru toți antreprenorii indiferent de nivelul veniturilor.

Cadrul juridic actual aplicabil este reprezentat de:

- 1) Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător;
- 2) Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- 3) Hotărârea Guvernului nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului;
- 4) Codul Fiscal al Republicii Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiect se aprobă Regulamentul privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente.

Regulamentul privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente, conține reglementări ce stabilesc condițiile de acordare a compensațiilor pentru unele cheltuieli efectuate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente, reglementate de art. 69⁶ – 69¹³ din Codul Fiscal al Republicii Moldova, care, la data de 31 decembrie 2022, erau titulare de patentă pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul.

Gestionarea procesului de acordare a compensațiilor, din contul și în limitele bugetului de stat pentru anul respectiv, se va realiza de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin intermediul IP ODA.

Solicitarea compensației se va efectua prin depunerea online a unei cereri de compensare, care va fi făcută publică pe pagina web oficială a IP ODA, conform modelului aprobat de către aceasta.

Cererea se depune, autentificată prin semnătură, până la data de 31 august 2023 inclusiv, prin intermediul formularului electronic completat pe pagina web oficială a IP ODA. Cererile depuse după data menționată nu se examinează.

Serviciul Fiscal de Stat va acorda suport și consiliere la solicitarea persoanelor care intenționează să depună cererea la subdiviziunile teritoriale ale SFS și va asigura transmiterea formularului electronic către IP ODA.

La data intrării în vigoare a proiectului, cât și săptămânal, Serviciul Fiscal de Stat va prezenta IP ODA lista privind persoanele fizice înregistrate în calitate de persoană fizică ce desfășoară activitate independentă, conform art. 69⁶ – 69¹³ din Codul Fiscal al

Republicii Moldova, și care, la 31 decembrie 2022 era titular de patentă pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul.

Mărimea compensației este determinată în baza documentelor confirmative aferente cheltuielilor eligibile suportate, dar nu mai mult de 10 000 lei (fără TVA) per beneficiar.

Plata compensației se efectuează în termen de 30 de zile din data acceptării cererii și aprobării statutului de beneficiar.

Transferul compensației se efectuează de către IP ODA, prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).

Cheltuieli eligibile sunt:

- 1) cheltuieli privind procurarea și instalarea echipamentului de casă și control cu memorie fiscală sau soluțiile digitale aferente acestora;
- 2) cheltuieli privind amenajarea locului de desfășurare a activității (procurarea mobilierului, cheltuieli de procurare a materialelor de construcție, etc.);
- 3) alte cheltuieli aferente procurării de mijloace fixe sau OMVSD, necesare procesului de organizare și desfășurare a activității.

Sunt eligibile pentru compensare cheltuielile suportate de beneficiar începând cu data de 1 ianuarie 2023.

La finalizarea mecanismului de compensare, IP ODA va elabora un raport desfășurat, care va conține descrierea implementării mecanismului de compensare, volumul resurselor efectiv alocate beneficiarilor și volumul resurselor neutilizate, și îl va publica pe pagina sa web oficială.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru atingerea obiectivelor Regulamentului a fost estimat un buget de 35 mil. lei, pentru o perioadă de implementare de 4 luni.

Dintre cei cca. 4800 de titulari de patentă, presupunem că cel mult 90% vor solicita compensația. Această estimare este bazată pe analiza istorică a evoluției numărului titularilor patentei, unde putem constata că, în mediu, anual, cca. 10% renunță la acest gen de activitate.

Totodată, presupunem că suma medie alocată va fi egală cu cca. 7778 lei, deoarece costurile de tranziție, de la activitatea în baza patentei de întreprinzător la activitatea independentă reglementată de art. 69⁶ – 69¹³ din Codul Fiscal, variază de la 6500 până la 10000 lei și urmează să fie justificate prin documentele confirmative ale cheltuielilor eligibile.

Finanțarea activităților prevăzute conform Regulamentului privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente se va efectua din contul și în limitele alocațiilor stabilite în bugetul de stat. Respectiv, pentru implementarea Regulamentului, se planifică realocarea resurselor financiare din contul altor componente ale Programului bugetar 5004, destinate programelor implementate de ODA, iar pentru implementarea integrală a programelor ODA vor fi atrase surse externe.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea de noi acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Avizul privind inițierea elaborării Regulamentului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) și pe particip.gov.md: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-modul-de-compensare-a-unor-cheltuieli-suportate-de-persoanele-fizice-ce-desfasoara-activitati-independente/10612>.

Proiectul Regulamentului urmează a fi plasat pe pagina web oficială a MDED, compartimentul Transparența decizională/Anunțuri privind consultări publice, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, urmare examinării acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este necesară.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Nu sunt necesare.

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN